UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 26 03 01 010 1

PL
49
.9
Y8
v.2

Yūkenākī, Aḥmed bin Maḥmūd
Hibet-ül hakāyık

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Tibetiil
hakaik

2 ex Kisim

Yükselti, Ahmed bin Mahmud

هبة الحقائق

مع شرحه

Hibet-ul Hakaik

ایکنجی قسم : متن

شارحی وناقلی :

نجیب عاصم

احمد بن محمود یوکسلتی

استانبول — مطبعهٔ عامره

١٣٣٤

افادهٔ مخصوصه

هبة الحقایقك شرحی برنجی قسمی تشکیل ایتمشیدی . اویغورجه تدقیقاته بر زمین تشکیل ایتمك اوزره آیاصوفیه کتبخانه‌سنده بولنان متن اصلیسی‌ده ایکنجی قسم اوله‌رق زینقوغرافی اصولیله طبع ایدلمشدر. مقدمه‌ده دخی عرض اولندیغی اوزره عبدالرزاق باخشی اویغور متنی عربی حرفلره نحویلده برخیلی دقتسزلك کوسترمشدر. بناءً علیه متنك طوغری اوقونمسنی تأمین ایتمك واویغورجه قرائتنده ممارسه پیدا ایلمك اوزره برنجی قسمك مطلقا کوز اوکنده بولندیرلمه‌سنی توصیه ایدرم .

اولدقجه فداکارلق اختیاریله طبعنه موفقیت ال ویرن شو اثرك بویله نفیس برصورتده تمثیلنه دلالتلرندن دولایی معارف عمومیه ناظری شکری بك افندی حضرتلرینه عرض شکران ایلرم .

نجیب عاصم

LIBRARY
JUN 17 1966
UNIVERSITY OF TORONTO

1083461

PL
49
.9
Y8
v.2

٢١

محمد عبد ساله باللغة المغولية المنظومة والخط المغولي من قبل المصاح

وكتاب مخزن الاسرار باللغة المغولية والخط المغولي

كل منهما يحتوي بالتركية

١١

٤٧٥٧

قد وقف هذه النسخة الجليلة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم مالك البرين
والبحرين خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان
الغازي محمود خان وقفا صحيحا شرعيا لمن طالع وتحقق
وتعلم واستظل بدوام دولته القاهرة
المظفرة حرره الفقير احمد شيخ زاده
المفتش بأوقاف الحرمين
الشريفين
غفر له

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بالغ اوکوش جمد ایور من سپنکا

سپنک رحمتنک دین اومار من اونکا

سنا من ایوغای پیزا بو تیلیم

اونار جا ایا بین یاری بیر منکا

سپنک باد لیغینک غه تنوغ لوق بیرور

جومات جانوره اوجقان یوکورکان تنکا

سپنک باد لیغینک غه دیلک ارقاغاق

بولور بر تنک ایجره دیلک لر منکا

فَفِي كُلِّ شَيْءٍ لَهُ آيَةٌ تَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ وَاحِدٌ

يوق اوذم يراتْ تينك ينا يوق قيليب

آيليغ بار قيلور بن موقير من مونكا

ايا شك يولي ده بيليك لي اوتون

ليك اوت بين اوزونك يول اولوم دين اونكا

يراني اوغايم تو نونك كوندو زونك

اوتوب بير بيري كا يوردور اونك بيونكا

تونا تور تو نونك بي كو نونك ليتا ريب

تو تونك ليتاريب باذ يرو تور تنكا

كما قال الله تعالى يخرج الحي من الميت ويخرج الميت من الحي

اولوك تين تيرنك هم تيريك تين اولوك

چيقارور كوراد بن موني كات انكا

يو قدرت ايديسى الغ بير بيات

اوكوش لر يلى تير كوز ماك آيان انكا

فى نعت النبى عليه السلام

ايشيت ايدى قاخ بيت حبيب فضل دين

اوقوش هوش بى تيتيب يوزوم يلى انكا

اول اول خلق ده يلى كيتى قوتلوغى

توراث بيش ده يوق بيلر انكا توش تنكا

رسول لر اوروننك يوز اول اول يوز راآ كون

يا انلره قيزيل منك بو اينكا منكا

اينيك مدح بيرله تا تيره بو قيليم

اينيك يادى بيرله شكر شهد انكا

بو تون تيلپيو ميندين دوزو اول يارين

ايليك توت تا جيم غه ايكيرپيا مونكا

في مدح الصحابة الاربعة رضوان الله عليهم اجمعين

بيما توت ايشينكا ايدور من پسلام

اولو دين اوپاناق قجان اول منكا

صادق بيرله فاروق اوجونج زين النورين

علي تور تبلغ اول ايريك پيشار تونكا

الهي كيجودكان ايديم پسن كيجول

بيجه ما خطا ليق قول ادسم پسنكا

منكا بولپيا فضلنك قوتولدي اوزوم

اكر بولپيا عدلينك قتيغ ليق منكا

فى مدح امير الاجل داود بسلان بك عليه الرحمة والغفران

آيا تيل تورات مدح اوتونليك قاني

من ادتوت قيلايين شهم غه آني

شهم مدح بيرله بزاديم كتاب

اوقوغلي كيتي نينك پسونسون جاني

اوكا بيلمس اركا اوكا اوكرا تود

اينك برمي جودي بديع اچيانك

اول اول عقل اوقوش هوش خرد قه مكان

بليك بعدني همم فضيلت كاني

پیماکه تین ادیز داک توتار بخت اول

پنجاپی کمادم پیله درمالی

رعیت قرم مشفق پیلم دین چلیم

ولیلن بوشار ده شرا ارپیلانی

صلابت ایجنده عمر یتیر جوان

پنجاوت پیماقت توتار عثمانی

تیتیک یکه ده کنده ایار دین اوزوق

داد انصاف توتار چین انو پیرانی

اینلک بختی شیندین بولوت اوفتانور

بو پیوز نی بوتون چین توتاره دشمنی

ایا شاهیم ادم لرین پسانه غنی

سپانور موٗ اديزه قومٗ اوشاق تاش پشي

پشياپشت رياپشت كياپشت كرٗم

زيادت اوله عدل اشيت اوق موٗني

ينا مجده موروت فوتوت اوغانٗ

عطا قيلدي شهم غه بوٗ جمله لي

اوكوش از تيب ايماپن بدرٗ لر دينكلز

بولوت هديه قيلپسا اوشاق قطره لي

دينلز دين كريم دال شهم منك قتا

قبول قيلپسا تنك يوق بوٗ از هديه لي

موجب تاليف هذا الكتاب ومقتضيه

واد اسبهپلار بيك اوچون بوٗ كتاب

جیفار دیم آزدن ن آتی قالیو تیب

کیتابیم نی کودکان ایشیتسه کان کیشی

شهیم غه دعا بیرله یاد قیلیو تیب

کیدینکی کیلیلکی کیشی لر آدآ

اینک ذکر تنکیوق آدیزه قالیو تیب

اینک دودی دوپتلوغی بیرله کونلول لر توکوب

اینک یادی بیرله ازدن تولیو تیب

بزادیم کتابی مواعظی مثله

یاقیغلی اوتوغلی آیغه آلیو تیب

بلاک ایت تیم آنی شهیم غه منوک

هوا دار لیغیم نی توکال بیلیو تیب

النوع الاول في منفعة العلم ومضرة الجهل

بلیک تین ایور من پوردوم کا اولا سمع باش

بلیک لک کا یا دوست اوزولک سنی اولا

بلیک بیرله بیلنور سعادت یولی

بلیک بیل سعادت یولینی بولا بعد

بها لیق دیناد اول بلیک لیک کیشی

بو جاهل بلیک پیز بها پیز بیشی

بلیک لک بلیک پیز جان تنک بولور

بلیک لک تیسی اد جاهل اد تیسی

پیونکاک کا بیلیک تاک ادان کا بلیک

اَدَانْ كُوْرِكْ عَقْلْ اوْلْ يُوْنُكَالْ نِينَكْ بِيلِيكْ

بِيلِيكْ بِيسِزْ بِيلِيكْ سِرْ يُوْنُكَالْ تَاكْ خَالِي

بِيلِيكْ بِسِزْ يُوْنُكَالْ كَا يُوْنُوْلُمِسْ اَلِيكْ

بِلِيكْ بِيلْدِي بُولْدِي اَدَانْ بَلْلُوْ لُوْلْ

بِلِيكْ بِسِزْ تِرْكَلَا بِيتُوْكْ كُوْ كُوْ لُوْكْ

بِلِيكْ لِكْ اُدْ اُولْدِي اَتِي اُولْمَادِي

بِلِيكْ بِسِزْ اَيَانْ اَرْكَانْ اَبِي اُولُوْكْ

بِلِيكْ لِكْ بِيرِنْكَا بِلِيكْ بِسِزْ بِنِكِينْ

تَنْكَالْ لِي تَنْكَا دِي بِلِيكْ نِينَكْ تَنْكِينْ

نَقَا كُوْرْكِيكْ اِيمْدِي اُوْقَا بِيتِنَا يُوْ

نِنَكْ بَادْ بِلِيكْ تِينْ اَيِيخْ لِيقْ اُوْنِكِينْ

بيليك بيرله عالم توقاد ملد براد يوق لادي

بيليك بيز لك ارلي جوكاردي قودي

بيليك بيل اوپسنما بيل اول حق رسول

بيليك كيم ده ارپسا سز ادقنك رنبدي

وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ اُطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصِّينِ

اپسكاه

بيليك لك بيليك لي اردكان بولور

بيليك تا تعين اي دوست بيليك لك بيلور

بيليك بيلدوردور اركا بيليك قدرني

بيليك لي بيليك بيز اردنم اوس تا قيلور

بيليك بيز كا حق بيزد تا يتق بيز ايرور

انكا بند نصيحت اپسق بيز ايرور

نا توز لوك لريق بيز ايره بودبيسد

جاهل يوب ايري مسن ايريغ بيز ايرورة

بليك لك كستي كور بيلور ايش اوزين

بيليب ايتاره ايش بي اوكوسن كيندس

نا توز لوك ايش ايسا بليك بيز اوتكي

اولونج اول انكا يوق اونك اندا ايرين

بليك ليك كيراك لك بيوزين بيوز لايور

كيراك بيز بيوزين كومويب كيز لايور

بليك بيز نا ايسا ايور اوق ماديين

ايتك اوز تيلي اوز ياشيني ريي يور

بليك بيرله بيلنور توراتكان ايدي

بلیک پیز لک ایکرا خیر یوق یتدی

بلیک لک پیوزی بند نصیحت آدب

بلیک لک نی اوکدری عجم مهم عرب

توار پیز غه بیلکی بوکانمش توار

چیاب پیز غه بیلکی پیزلمش چیاب

النوع الثانی فی حفظ اللسان وسایر آدابها ورسومها

ایشیت کیک بلیک لیک نیکو یتیب آیود

آدب لر باشی تیل کوداز مال تورود

تیلنک بکته توتغیلک تیتینک پیسنما پیون

آغالی اگر چیقیسا بیکته تیشنک نی پیود

پیانیب پیوز کمان ار پیوزی پیون پیاغی

اوکلوش ینکشغان تیل ای آلماش یاغی

پوزونک بوشلوغ ایزکا بیغا تور تیلنک

یتار باش قه بر کون بو تیل بوش لوغی

جزو لیق مو بولور تیلی بوش کیتی

تیلیم باش بی بیری بو تیل پوز بوشتی

اوجولتور کا ار بی تیلین بیل بو تیل

بشاق تورپسا بوتمش بوتار اق بشی

جراحات السهام لها التيام ولا يلتام ما جرح اللسان

پیفیه ار تیلی اوز باشی دشمنی

تیلیندین توکولدی تیلیم ار قنی

اوکوش پوز نکان وه اوکونکان سمان شده

تیلیم

تيلبن بيك تكان ده اوكونكان قيني

ينكم كيلپسا ار كا يتلي دين كيلور

بو يتك ديس كيم اوكور كيم ايپيز بولور

ايتيت بوت بو پوز كا تموغ تنك ده تنك

قوبوب يتك كا يوكنوب تضرع قياود

كووازكيك يتلنك لي كيك از قيل پيوزونك

كووا زيلپسا بو يتك كوداز لور اوزونك

رسول ار لي اوت قه يوريي اتقوجي

يتك اول يتدي ييغ يتك يول اوت دين اوزونك

ايكي تنك بيركپسا بر ار ده خالي

بوكاندي علاري اول ار كا موروت يولي

بیر اول ینک شر ارسپا کراک پیشز پوزین

ایکینچ یلغن ایرسپا اول ازینک تیلی

تیلی یلغن از دین یراق توز تیزه

کیجور پشن ما عمرونک کوینی لیک اوزا

اغیزه تیل بیراکی کوینی پوز توروز

کوینی پوز لا پوز بی تیلنک نی بزا

کوینی پوز عیسل تاک بو بلغان بصلک

بصلک یبت اجیتما اغیز بی عیسل

یا یلغن پوز یک تاک کوینی پوز شفا

بو بیر پوز اوزاغی بوروبی اوروکلیش حتل

کوینی بول کوینی لیک قیلک آتز کوینی

کوُنی تیبسُو بیلیپوُن خلایق پیپنی

کوُنی لیک توُنیش کی قوُیوُت اکرمی لیک

سیدیم توُن توُلوُپی کوُنی لیک توُنی

قاتیغ کیر لآ دازینک کیش یلما سوُف

پوُزوُنک دین اوُزوُنک کا اوُکونج کیلما پیوُن

قوُغ یشرُو ایشینک بوُلوُب اشکادا

بوُ کوُرکان ایشیت کانی پینکا کوُل کاپوُن

ایشیم تیب اینانیب پیرُ ایما یقیش

بیجا ما ایانج یلق ایش ارسا یقیش

پیرُیب پیندہ دازینک پیکیب توُرمیسا

پیرُرُ موُ ایشینک وہ مرُلی کاتُ یقیش

النوع الثالث في تقلب الدنيا وتغير احوالها

بو آزون رباط اول توشوب كوجلو لول

رباط كه توشوكلي توسار كوح كولوك

اونك ارقيش اوزادي قويوب يول توتوب

اونلي قونيش اوتيش نيجه كوح كولوك

بو دنيا سويلكي ده يوكور مال نيجه

چيپس تنك دين اوترو تيب اوزونك كوجا

نولوك مال غه مونجا كونكول بغلامق

بو مال كيلسا ارتا باردور باز كيجه

كونكول دين جيقار عيلد توار يوق لوغيش

كيديم سم بيرله تيب قوب قادين توقلوغيم

بو بای لیق جیغای لیق ازوق یوق لوغی

جیغای لیق تیب ایما ازوق یوق لوغیں

بو دنیا تنکی دن تیکو کاتکو لوک

اول اوتوق تیلا وبال یوتکو لوک

تاریق لیق تیب ایدی ازوں نی سول

تاریق لیق ده قنلان تری اوکو لوک

بقا بیس ایرور بو ازوں لذتی

کیجار تیل کیجار تاک مزا موده تی

تیکیت خواجه بولور تینکی ایسکی دور

قوی ادیبا قاملور تجار قوسه تی

بو کون بار یارین یوق بو دنیا تنکی

مینک دیلتینک نینک آدیش لر اوتکی

قموغ تولغان اپس لور توکال ایکیلیور

قموغ ابه دان ینک خراب اول پسونکی

ینجا پیر باره اردی پیغمبر میش اردی

اردی باردی قالدی قوروغ تاک پیری

ینجه دانا اردی ینجه فیلا پیوف

قانی بو کون انلر مینکینده بیری

آزوس کول جیراره باده ایش قاش چیتاره

بر ایلکیش توتوب شهد بیری زهر قتاره

چیک تاتوب ایلکیش تماغ تانی تبت

کیدینکی قدح قاتر پیونوب زهر قتاره

پوجوك تاتت تنك اريسا اچيق قا انون

بيرس كيلپا راحت كيلور رنج اونوك

آيا رنج قيتيغ پيز پوروز اوغوج

بو آزون قحان اول اونج قا اوردون

پيلان تاك بو آزون پيلان اوق لاغو

يوقامق قار يومشاق ايجى بور آغو

پيلان يومشاق ارگان ياوزن فعل توتاره

سراق تورغو يومشاق تيت اينان ماغو

بو آزون كورار كا كوردوم لوك تاشى

وليكين ايجنده هزار كا خوشى

باقيب تاش بزاكين كوروب پسن مونكا

كوملول بغلاماق بيلك خطا كرو باشى

قال النبى صلى الله عليه وسلم

حب الدنيا راس كل خطيئة

نقاب كوترورو آجونى بيراره يوز آجاره

بزاره اقول قوجاده ناكل ينا ترك بجاره

ياريش غى بولوت ناكل يا توش ناكل خالى

ورنك پيز بجاره بخت يا قوش مال اوچار

النوع الرابع فى ذم السخاوة ومذمة البخل

ايا دوست بلنك ليك پيرين ايز واكيك

خالى پوز ليسنك پوز بيليب پوز لاكيك

اَچِی اَرْ یِی اوْلْ کِیلْ اُوْکَارْ اُوْسَپَا بِیْنْ

اِیْکِنْ غَا قَیْنِغْ یَا اُوْقِیْ کَزْ لَایْکِنْ

قُوْغْ اِیْنَکْ اَچِی اَرْ ثَنَایِشْ اَیْوُرْ

اَچِی لِیْقْ قُوْغْ عَیْبْ کِیْرِیْبِی یُوْیُوْرْ

اَچِی بُوْلْ یَنْکَا یُوْرْ یُوْکُوْنْچْ اِیْکِلْمَاسُوْنْ

یُوْکُوْنْچْ کِیْلْ کُوْ بُوْلْ یِی اَچِی لِیْقْ تِیْلُوْرْ

اَیْلِیْمِیْ کُوْنْکُوْلْ یِی اَچِی اَرْ اِیْکِرْ

تِیْکِلْمِیْ مُرْلُوْ قَا اَچِی اَرْ یِنْکَارْ

اِیْکِنْ لِیْقْ یِی قَایِی اُوْکَارْ اِیْنَکْ قَایُوْ

اَچِی لِیْقْ یِی هَمْ خَاصِی نُوْزُرْ خَلْقْ اُوْکَارْ

اَچِی اَرْ اِیْلِیْکْ یِی یِنْتَا بِیْلْدِی کُوْرْ

آینیڭ بیسانی مالین ثنا آلدی کوده

ینیرلدی اولام پیوز اولامای بولوب

اژون ده آت آدکو قوتون بادوهی کوز

بچیك بیغزی زر پیشم حرام دیش اوکوش

دبال کوترو بادوی اوزا لآت پیوکوش

اولوش تولوی مالی کیشی لو اردا

بچیك آلدی انوش پیوکوچ دیش اولوش

آیا مال ایریسی آخی آدکو ارده

بیات بردی ارسا پسکا پس دا بیز

یریلکان پیوکول کان تیرب بیرکان

آل بیرو ارسك بیجه بیتیرسا تیر

طبيعت ته يكي عدده عيب پوزي

اجي ليق ايرور بيك بوخول كوركل پوزي

ايلك لرده قوتلوغ بيريكلي ايلك

ايلب بيرمكان اله ايلك قوت پيري

بخيك ليق اوتا لاب علاوه اوكال عمو بيش بيك اول

بيرمدين بخيك الكي كاش بيركه لك اول

يغيب كونللي توكمش كوزي پوق بخيك

اقول اول مال عه كالي انكاد اركلك اول

بو بودون علاوه تولوپي تخ اجي ار تورور

اجي ليق شرف حاه جمال ارنت تورور

پسولماك تيلاك پسنك كيتي لر ادا

اَنی بولُ اجی لیق یسینی یسوْ دورُر

بَجَكَ نا کیسَ اوْدُون بدجنا توارَ بَاین بَانی

یَغار یماین ایجا یس نوتَادُ تَرَل اَنی

تَانُور یسَ ایسَانین ده تُوز دوین تَنَه

اولُور قالُور اَجر یی یُور وَتَمَنی

یَنا یر کراک لیک یوزوم بارُ یَنگا

ایاین من اَنی قولاق توت منگا

یوز اول دور تکبر یی باش یتیه یسالیت

تواضع یی تَرَل توت یاپوکن کیت انکا

تکبر قوی یتل ده یر لور قیلیغ

قیلیق لر ده اد کو قیلیق خوی قیلیق

اول ادر کم الغ سیندی من من یتدی

انی نام خلایق سوادنا خللق

توغ قاز غاینقلی ازوں یالینی

یوماری باروی کورونک چالینی

تیشی یی قالیب بیر آدین ادر بیلا

اول اندہ یاتیبان بیرور یاتینی

تکیتر لباسین کیبت اذ سالین

کیریت طقده کوکیونک ازور لاب تیلین

مؤمین لیق نشانی تواضع تورور

اکر مؤمن ادبسنک تواضع قیلین

تواضع قیلیق لیق نی کوترور ایدی

تكبّر توتار ارنى كمشود قودى

اوقوغ سيما ينهار اولوغ بير بيانسز

اولوغ لوغ مشك اينمانك يتدى

قال النبى صلى الله عليه وسلم

من تواضع رفعه الله ومن تكبّر خذله الله

تواره بيرله ادپسا اولوغ پيندوغونك

اولوغ لوغ تبارو ايلنك پسوندوغونك

تواره ايسخ ينيش بادور پسه يالنك

قالوره مونده كيپندك پيبتك پسندوغونك

اكر كبر ايدپسى اصيلدمز دپسا

ايا ينه من انيك جوابين كيسا

آتا بیر آنا بیر اویا لر بو خلق

نفادت لری یوق اوتا اوت تیپا

النّاس من جهة التّمثال اکا ابوهم آدم والأم حوّا

یما بندیم الغید اوزاتما امل

امل ایسرا یسنده بوسوقلی اجاک

امك دیلیشیم دوپست اوزون یمانی اول

اوزون یمانا ساتیش اوکوش قیل عمل

ایور یش کیدیم تون شراب اش کیراک

تیلیم کال اوکوش اقول قرل واش کیراک

اکر یغدینک ادیسا عمره لوق توادر

بودون باش قه بورك بی کیبار باش کیراک

چرپص لیق ما ارکا یوز حصلت اول

چرپص لیق پوکلی غم اوکونج چیرت اول

بو بای لیق جیغای لیق ایدی قیسمتی

چرپص لیق تال ارکا قوروغ زحمت اول

قال علیه السلام الحرص محروم

چرپص تولیس آزدن تنلی لی تیریب

چرپص لیق قاری میس ایدیسی قاریب

چرپص لیق لی قویور چرپص اده قجان

اولوب یتیا توفراق ایچی کا کیریب

چرپص تیریب ارمیس اوپسانیس بولور

حرص لیق ایلی ینک ایمین کیم بیلور

خبر بار بیرلیپا اکر ادایی

ایلی قول دینار بی اول اون قول قیلور

وذلك قوله عليه السلام لو كان لابن

آدم واديان من ذهب لتمنى ثالثا

ایا حرص ایرپسی حرص لیق نادا

ایو بر منکا بو ینکو کا کیرا

نار ارپا کنک ارپا بتیلری دوزونک

حرص لیق قیلور مو مونی ادکو دا

كما قال الله تعالى نحن قسمنا بينهم معيشتهم في الحيوة الدنيا

لوكي كوركى لوك ارى بيك خوبى كوركى لوك اول

بو كوركى لول قيليق قا كونكول اركن ليك اول

بير ارى ديس بير ارى كا تفاوت تيليم

وليكن كوراده كا نورى بوركى لوك اول

النوع الاخرى في مكارم الاخلاق والحرص على التخلق بها

بوتون قيلغ فعلين اونا ارى ديليك

كرم كيم ده بولسا اني ارى ديليك

يمش سير سخاج تاكى كرم سيز كيتى

يميش يسز ييغاج بي كيبب اوڭ تاكيك

مسلمان غه مشفق بولوڭ مهرو بان

پسنكا پسندوغونك بي مسلمان غه پيان

قال عليه السلام التعظيم لامر والشفقة على خلق الله

جفا قيلدا جنك غه يتوڭ اقيل وفا

اري ميش تنجه يوسا قان بيرله قان

يراغليق اشيك بي كيتي كا پيدور

يراغ بولسنك اوفراغ يلنك بي بولتور

كوچ امكاك تيكورما كيتي كا خيال

اكر تيلسا امكاك كيتي ديڭ كوتود

ايسز قلغان ادكا بس ادكو قيلا

لرم بنك باشي بو اردور كاث بيلا

اكر كيلسا اره دين بسكا ادكولوك

اوكونش قيل اول ار بنك ثنا بيس تيلا

يازوغ لوق كيتي بنك يازوغيش كيجور

عداوت كوكني قزيب كاوه كيسي كوجور

يلنك لنسا توت نوب غضب هنه اوتي

حليم ليق يوانين بناغ اول اوو مصر بي اوجور

كما قال الله تعالى والكاظمين الغيظ والعافين عن الناس

والله يحب المحسنين وكقوله صلى الله عليه وسلم من كظم

غيظا وهو يقدر على انفاذه ملاء الله قلبه ايمانا وامنا

صدق رسول الله وبلغ حبیب الله

کرم سر بنا تاکی آشکار حلم بنیاد اول

یا میدان تاکل اول کول کرم آل کول اول

بیقیق لیق قه پیرنب کیسول لول کا اولا

بو ایندیس عدا لیک ار کا آزاد اوز قولا

کودازه کیل ایا دوست اولوغ لر حقیق

اسیق پیز جدل همه میزاج دین پیاقیق

الغ لرنی بوشروب سنکا بو میزاج

کیجیک لرنی کوپساخ قیلور بیلک یقین

بلا کیلیسا صبر ایت فرح قام کوروب

كوروب توز فرح قار بلا رح يوتوب

كما قال الله تعالى والله يحب الصابرين فان مع العسر يسرا

ان مع العسر يسرا وكقوله عليه السلام انتظار الفرج بالصبر عبادة

اوجاره محنت اوتى كجار نوبتى

قالور حبر ايرپسى توابين توتوب

اولوغ توغ قا تيكينك تيكيلما اوزوك

قالى كيپسنك اطلس اونوت كا بوزوك

اولوغ بولدوغونك جا توزون داك بولوب

اولوغ قا كيجنك كا سيلنق توت پوزوك

النوع الاخرى في ابيات متفرقة يشتمل على معان مختلفة

اوتوب پوزلا پوز لی ایوا پوز کلا

پوزوتک کیز لا کا رین باشیک کیز کلا

منک ار دوستونک اریسا اوکوش کورماکیک

یر ار دشمن ار یسا انی از کلا

وذلك قوله عليه السلام الف صديق وعدو واحد كثير

نیجا تیقیک ار دیش بیراره یهو کیلور

نیجه بور هنر ده بیراره عیب بولور

بو بیر عیب تین اوترو باشین کیپسکوجی

اژون ده تیرلکور کیشی سیز قالور

تیریلر ادکو فعلیش کونکول لر الیب

اپسیز لیک تین اوز نی پرانکو پیالیت

اتار بولپسنک ایش نی پیانیت یغنیب ایتار

کیراک مو کیراک پسز مو کرتو بیلیب

نا ایش اوترو کیلپسا بنکا کات یقین

اول اش بنکه اونیلینی پوکینی پیاقین

پوخ ارپا کادین کونکول توت انکا

اوکونج ارپا ابنش اورا راق پیاقین

ازان خیری شری کوزاف کیجایش اول

اپسر ادکو ایش کا ینوت بولماپش اول

آیا ادکو اوغان اپسز لیک قیلیب

ریتکان ایلاکان ار اوزدم بچس اول

اِذا أفترت أمرًا فاحذر عداوته

من يزرع الشوك لا يحصد به عنبًا اِذا وترت أمرًا

اِشی اوکو یولسا ار اوکو بولور

ار اِش اوکو بیندس اوکوش خیر کیلور

اِسیز کا یوه ما اِسیز محبتی

بنی ترکین اِسیز قیلغ لیق قیلور

كما قال عليه السلام مشى مع ظالم فقد اجرم

مجاز بولدی دوست لوق حقیقت قنی

منک ار دوست ده بیری بولوغلس کونی

اوكوش داك كيتى نينك ايجى غدره ايرور

كوبى دوستوبك ارتپا تاشى بيك موبى

بوكون بو اژوندە كيتى ليك عزيز

قنى قنجا باروى كيتى ليك ايسيز

وفا كولى پوغلوب قوروب يول لرى

جفا قولرى تاشى دينليز دين ادبز

قنى عهد امانت قنى ادكو لوك

كونى كيك دوكونجه خير كيتكو لوك

باشى باروى خيره نينك پونكى يادغوسى

اونلى كيلرى خير نينك پونكى كيك كولوك

اژون تولرى عروانه جفا جور بيله

قَنِي بِيرِ وَفَا كِيق بَارْ ارْسَا يِتلاَ

بِن ارْقَاق بِن آيِنِن اڑُون ارْتَادِي

نَالُوك بُو اَجُونْ غَا قِيلُور بِن كِيلاَ

غَرِيب اردِي اِسْلاَمْ غَرِيب بُولدِي بَاذ

عِبَادَتْ رِيَا بُولدِي عَابِد مَجَازَه

خَرَابَاتْ اُورَامِي بُولُوب آبِ دَان

خَرَابْ بُولدِي مَسْجِد بُودُون بِي نَمَاذ

وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَدَأَ الْاِسْلَامُ غَرِيبًا وَسَيَعُودُ غَرِيبًا

عَمَلْ قَوِيدِي عَالِمْ زَاهِد ذَهَد وَدَع

عَارِف رَقص جِيقَارْدِي آيُور خُوش سَمَاع

همه رحم مستقیم ده بتیلا
بیدایع دین بیغیق لی کیتیش قالمادی
سنغ بغلا سوم مغیمه سو غلمه
آنین کوندره ارتا تورور بو بیدایع ده
بنا سنه ده سغف تنرا سکه سو
قانی امری مغروف قانی ارکو اره
تنرا بلنکه سکو دیماغسو همه
قانی کندو ادکو کیتی تورغو پیر
همه سز بیتغ نا تیتغ تهه
یتاره بیتن زمانک نی خلقین قودوب
بیتغ ماسو ده دیمیمه ده همه
زمانک نی پیر ما کیتیپینی پیر
همه ه همه سه همه ما سه
کیم اول بورجی ارپا کیتی بیک اول
سمه سه همه همه ده همه سه
کیراک ارپا بیک لیک یوری بورجی بول
همه مه همه مقر سه سمه ده مقر
کیم اول یول لوغ ارپا اینک یولی یوق
همه سه همه سه سه همه سو همه
کیم اول یولیون ارپا انکا کینک رو یول
بنا سمکه همه سمغلغ بیه
ایا ارتاغ ایشلیک بیونجین بیالین

پسنیک روز کا رینک بوز کونکلول جا قیلیش

تیلاک جا تیریل ایخ فارغ قدغو بیز

یوروکیل تیلاکیک اوزونک خوش لوغیش

اوبوت کیتی ایندات بولوناس بیدی

جلال بیکلی قانی کوروناپس بودی

جلال کندو قیدا بوکون قانی کیم

حرام نی بیلور ده جلاک تیب بیدی

بوددون مال کیق ایدکا اوروب یوز لاریق

توزو قول قیلور لر ازاد اوز لریق

کیم اول مال بیز اریبا اول ادنی کوروب

یوز اوروب کجاد لر یوموب کورلریق

آیا — امال غه — پسوق — ار — یقین — بیل — بو مال

بو — کون — قدغو — پیاقیخ — یارین — یول — وبال

حرام — ار پسا — مالینک — عذاب — اولی — پسونکی

حساب — اول — اکر — بولپسا — مالنک — حلال

قال النبی علیه السلم حلالها حساب وحرامها عذاب

نا لوک — مال غه — موبجه — پسوق — اول بو — اوزونک

کونکول ده — غمینک — اول — تیلنک — ده — پسوزونک

بارور — پس بو — مالنک — یاغینک غه — قالوز

اویاتیب — بیرور — لر — پیرین غو — بوزونک

سنک — مالینک — اول مال — آسنیه — می زرد صرده دکاه — نوردوو عنبل

پنکا — حیرت — اول — بیک — توتوب — نوردوغونک

هُنَر پیسز غه مونده جَفا اَزدَاق اوُل

هُنَر بیرلَه دَولَت بیرکیلیک کَاکی

تُولُولمِش قُوغ قیز ده اوُل قیزدَاق اوُل

نی یزدی اَجوُن غه بُو صَاحِب هُنَر

نَکُو کَا بُو اَنی اوُلاشُو قینَار

اَچیپ لرنی کُوترُوب نفیس نی جَلیب

عَدُو قُوتیسُوز اَجوُن قَرِبث سُو نَر

اَیا حکیمن اَژوُن تَبا اوُل کُوجی

پیریث مُونی بیرارُ کینا اوُل کُوجی

اوغلان حکم بیرلَه بکیلوُر کَلکان ایش

اینک امری بیرلَه تیکارُ تینک کُوجی

كما قال الله تعالى ما عندكم ينفد وما عند الله باق

بو كون كندو يوجوك بو تيرماك اپسكا

آجين بولغا يارين قودوب بارودغوك

بو آجون مزاپسى قتيغ ليق مز

ازاپسى اوكوش داك مزاپسى اذا

عيك قيله بولپسا بيلا اردى پسى

اردى زهر تاتار عيك دين اوزا

هنر ليق قا آجون وفا پسيز داق اول

اجوُن غه بُو پسُوكوش ملامت نا لوُك

قضا لر يوُرُوتكان يرات قان ملیك

قضا بیرله پنجلور اواغ قه تیکس

قضا بیرله ایلنور توزاغ قه ایلیك

تموغ تنك وآجی تنك قضا دین ایرور

اوقوش پیز ار انی پیبب دین کوروُر

قضا بیرله اوجقان خالیق قوش لری

قری غه قوناده هم قفس قه کیروُر

قضا یکلپا یوُکوُك یوُکوُرمیس اوُروب

قضا قیتار یلمیس قیتیخ یا قوروُب

پنکا رنج انکا کیخ بیرکلی اوُغان

جزع قیلما یا رنج ایرسی توروب

في العذر بتمام الكلام

بیدم کیتابی مواعض مثل

اوقوپسا تاتیر تیلک یمیش تال عسیک

کیم ارپسا بو پوز کا ادین لر پوزین

تنکا سپا تنکادی دورپت قه بدل

ادیب احمد ایتم ادب بنک پوزوم

پوزوم موبده قالور باروز بو اوزوم

کیلور کوز کیجار یاز باروز بو عمر

توکاتی عمر بی بو یازم کوزوم

انیس اوش جیقاردم بو توکجا کیتاب

كيراك قيل تيب اي دوست كيراك قيل عتاب
بتي دم بو تنكيوق نورافق يوز لارين
غالي برسا اورودم اتيم قالپو تيب
انيس اوز ايرور بو كتاب بير يوزوك
تولولاب كيلتور دوم ركمشتيم بوزوك
نوادر يوزوك از بولور هزل اوكوش
جز اكلش بولور قيز اوجوزي بوزوك
ايا مغده كيدش كيليك لي موني
اوقو پسنك دعا دم اونوت ما مينى
پسنكا هديه قيلدم بو تنكيوق كتاب
منكا هديه قيلپسو دعا تيب پسى

طوم

لا ادری قایله ایضاً فی تعریفه علیه الرحمة

توغا کورمس اردی ادیب ینک کوری
توزا ینم بو اون تورنا باب ایجره یوری
یغان بولیسا یول لوک اوزا یینده
اینک توش یولغای بو یوز ینک ازی

ومن کلام غیره لاجل تعریفه یعنی امیر سیف الدین علیه الرحمة

ادیب لره ادبی فاضلک لر باشی
کوهر دین یوز ایمیش ادین یوز بلشی
اوغان رحمت ایتسون بو پیاعت انکا
یارین قوبسا بولسون یرانلره باشی

مزمقالار امیر کبیر صاحب الرای والتدبیر ارسلان خواجه خان علیه الرحمة والرضوان

فی توبیخ خواجه ارنب نمد غفراله وطاب ثراه

اَدیب ینیک یری اَتی یوکناک اَروُر

صَفا لیق عجب یر کونکولُ لر یَروُر

اَتاسی اَتی محمودی یو ناکی

اَدیب اَحمد اغلی یوق اول هیچ شکی

کیتابی ینیک اَتی ایروُر هیبة

الحقایق عبارت عرب یتیس اوُتوُل

تمامی ایروُر کاشعری ایتلر بیله

ایتمیش اَدیب دیقه تی یتلر بیله

اکر بیلیسا کاشعری یتلیش هر کیشی

بیلوُر اول اَدیب ینیک نیکیم ایکلشی

كيشى تيل نى بيلپسا بيلور معنيين

بيلور من ديسا عيب اوزى بيلماسين

كوب ايل نى كورار من اديب سوزنى

بيله بيلماسيندن اولر اوزنى

عيب قه قويوب تور خلايق ارا

غلط معانيسين ايتميش بنا

بست اردى بو ايش بنى دم كتاب

كيراك قيل اجابت كيراك قيلك عتاب

تم بالخير والعاده

3 1761 08137336 7

PL
49.9
Y8
v.2